

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему «Російсько-українська війна у матеріалах інформаційно-аналітичних
жанрів на радіо»

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0619-2ж
спеціальності 061 журналістика
освітньої програми «Журналістика»

Шевцов О. В.

Керівник: доц., к. соц. ком. Костюк Ю. В.

Рецензент: доц., к. філол. н. Тяпкіна Н. І.

Запоріжжя 2023

ЗМІСТ

Реферат.....	
.4	
Завдання.....	
.5	
Вступ.....	
..8	
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження на тему «Російсько-українська війна у матеріалах інформаційно-аналітичних жанрів на радіо».....	10
Розділ 2. Супровідна записка до творчого проекту.....	22
2.1. Опис та обґрунтування творчого проекту.....	22
2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту.....	
Список використаної літератури.....	32
Додаток А. Ілюстративний матеріал.....	34
Додаток Б. Список матеріалів портфоліо.....	36
Декларація академічної	

РЕФЕРАТ

Назва теми: «Російсько-українська війна у матеріалах інформаційно-аналітичних жанрів на радіо».

Обсяг основної частини роботи: 35 сторінок.

Кількість використаних джерел – 25.

Мета роботи – дослідити матеріали інформаційно-аналітичного жанру актуальної тематики російсько-української війни на українських радіостанціях для створення образу дійсності.

Для досягнення мети дослідження ми виконали такі **завдання**:

- 1) визначити та схарактеризувати особливості побудови радіо сюжету для інформаційних радіо матеріалів;
- 2) описати сучасні види, прийоми і засоби радіоведення ;
- 3) дослідити інформаційно-аналітичні матеріали за тематикою роботи

Об'єкт дослідження – радіомовлення як спосіб створення образу дійсності.

Предмет дослідження – сучасні засоби ведення радіоефіру, за допомогою яких створюються образ дійсності в інформаційних сюжетах.

Ключові слова: ефір, війна, радіо, журналістика, монтаж, радіоефір, етер.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики
Кафедра журналістики
Рівень вищої освіти – бакалавр
Спеціальність 061 журналістика
Освітня програма «Журналістика»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Чернявська Л. В.

12 грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТОВІ
Шевцову Олегу Вікторовичу

1. Тема роботи - «Російсько-українська війна у матеріалах інформаційно-аналітичних жанрів на радіо» («The Russian-Ukrainian war in the materials of informational and analytical genres on the radio»), керівник роботи – Костюк Юрій Вікторович, доц., к. соц. ком., затверджені наказом ЗНУ від «30» грудня 2022 року № 1903-с.
2. Строк подання студентом роботи – 12 червня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи – праці таких дослідників: О. Гарачковська, І. Головенко, О. Курбан, В. Лизанчук, І. Михайлин та інших.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) проаналізувати дотичні до теми роботи журналістичнознавчі наукові праці; 2) з'ясувати й окреслити аспекти висвітлення теми війни на радіо 3) презентувати власний творчий доробок.
5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Завдання видав (дата і підпис)	Завдання прийняв (підпис)
Вступ	Костюк Ю. В., доц.	Грудень 2022	
1 розділ	Костюк Ю. В., доц.	Лютий 2023	
2 розділ	Костюк Ю. В., доц.	Квітень 2023	
Висновки і додатки	Костюк Ю. В., доц.	Травень 2023	

6. Дата видачі завдання – 20 грудня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Скласти графік виконання роботи, визначити мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження.	23.10.23	Виконано
2	Написати попередній варіант вступу і змісту. Дібрати наукову літературу, визначити емпіричні джерела.	22.02.23	Виконано
3	Опрацювати літературу, написати теоретичну частину, оформити список літератури	15.03.23	Виконано
5	Сформувати список творчого доробку, написати всі інші підрозділи практичної частини.	27.04.23	Виконано
6	Написати висновки і остаточний варіант вступу.	15.05.23	Виконано
7	Оформити всі додатки.	29.05.23	Виконано
8	Пройти рецензування. Здати роботу на нормоконтроль.	10.06.23	Виконано
9	Виправити недоліки оформлення і здати роботу на кафедру.	20.06.23	Виконано

Студент _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Чабаненко М. В.

ВСТУП

Сучасне радіомовлення є одним із вагомих чинників формування національного інформаційного простору і його захисту від антиукраїнського втручання з боку ворожих інформаційно-пропагандистських впливів. Поки протилежні політичні сили змагаються між собою у впливі на суспільство, неупередженість, збалансованість і почуття відповідальності працівників ЗМІ створюють певний капітал довіри з боку аудиторії. Як наголошує Е. Хансен, той факт, що журналісти традиційно працюють як гейткіпери, давно став «одним зі стовпів соціального контролю в демократичних суспільствах» [18].

Комерціалізація радіоефіру та фрагментація інформаційного потоку сприяють виникненню небезпечних для суспільства чинників. Однак державна незалежність, самодостатня цінність та високий рівень культури – це той гуманістичний мінімум української національної ідеї, який невпинно генерують радіожурналісти у свідомості українців. Радійникам у сьогоднішніх умовах властива конструктивна державотворча позиція, громадянська свідомість, розуміння того, що кожне сказане в ефірі слово виконує важливу роль не лише для нашого суспільства, а й для всієї міжнародної спільноти.

Актуальність теми роботи обумовлена тим, що нагальним викликом для радіожурналістів є зміцнення у наших громадян державницького мислення як національно-гуманного і демократичного.

Метою кваліфікаційної роботи є створення авторського журналістського продукту (інтернет-публікацій про радіо) на основі аналізу теорії, а також здобутих під час навчання знань і практичних навичок.

Для досягнення мети роботи було поставлено вирішення таких *завдань*:

- 1) проаналізувати дотичні до теми роботи журналістикознавчі наукові праці;
- 2) з'ясувати й окреслити характер інформаційно-аналітичного дискурсу радіо на прикладах «Громадського радіо», «Радіо NV» і «Радіо Свобода»;
- 3) створити мультимедійну інтернет-публікацію про інформаційно-аналітичну діяльність українського радіо;

4) презентувати власний творчий доробок.

Об'єктом дослідження є радіо, як один із засобів масової інформації, що сьогодні активно продукує аналітику, присвячену російсько-українській війні.

Предметом дослідження є матеріали інформаційно-аналітичних жанрів на радіо, їх тематика, жанровий спектр, підходи до створення і поширення.

Методологічно робота спирається на праці таких науковців: О. Гарачковська, І. Головенко, О. Курбан, В. Лизанчук, І. Михайлин. Серед загальнонаукових методів застосовувався аналіз наукових видань та публікацій практичного спрямування щодо аналітики медіа в контексті російсько-української війни. У ході дослідження використовувалися також метод моніторингу, інтерпретації даних, проблемно-тематичний, структурно-типологічний, узагальнення.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з реферату, вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та двох додатків. Обсяг основної роботи – 24 сторінки. Список використаної літератури включає 18 найменувань (викладених на двох сторінках).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМИ ВІЙНИ НА РАДІО

Як зауважує З. Вайшенберг, медіа мають великий вплив на суспільство, який зазвичай «зростає в період соціальних катаклізмів, різких зламів у житті людей» [3, с. 9]. Саме такий період наша країна нині і переживає.

«Ще кілька років тому абсолютна більшість українських журналістів ніколи не думали, що прийдеться вчитись одягати бронежилет. А зараз нам критично знати, як висвітлювати збройні конфлікти» [6, с. 5]. Про це говориться в путівнику професійного журналіста, виданому Інститутом масової інформації ще в 2016 р.

Сучасний інформаційний простір дуже проблемний, насамперед через інтернет і популярність соціальних мереж. У соцмережах контент, від початку був створений професійними медіа, може перекручуватися і набувати вірусного характеру, а відтак – ставати неконтрольованим. «Вдалий медіа-вірус, який отримує масову підтримку користувачів, починає існувати за законами та принципами притаманними внутрішньо груповій комунікації», до того ж, іноді його рух відбувається за принципами так званого ройового інтелекту, «який спрацьовує як засіб саморегулювання інформаційних потоків у певних соціальних суспільствах, до яких також відносяться і соціальні он-лайн мережі», – вказує О. Курбан [10, с. 244].

На думку згаданого дослідника, внаслідок активної віртуалізації людства, політичні конфлікти «переносяться у інтернет-простір і набувають формату мережових он-лайн протистоянь» [10, с. 245].

«Радіомовлення і телебачення знаходяться на перехресті всіх суспільно-політичних, соціально-економічних, духовно-культурних, морально-громадянських процесів, що відбуваються в Україні та світі, – пише В. Лизанчук. – Вони, безперечно, впливають на розвиток і функціонування всієї системи електронних ЗМІ, які виконують бінарну функцію: репродукуючу і продукуючу, тобто відображають реальну дійсність і творять її» [13, с. 44]. Сучасний інформаційний простір радіо в Україні стикається з декількома

проблемами, які впливають на якість та об'єктивність інформації, що поширюється через цей медіум. Деякі з цих проблем включають:

Концентрація власності: На українському радіоринку спостерігається тенденція до концентрації власності з великими медіахолдингами або політичними групами. Це може призводити до обмеження різноманітності та поглядів, які представлені у програмах. Така концентрація може також призводити до впливу власників на редакційну політику та вибір тем для обговорення.

Біас та некомпетентність: Деякі радіостанції можуть бути підконтрольними певним політичним силам, що може призводити до біасу у висвітленні подій та інформації. Крім того, можуть виникати проблеми з некомпетентністю журналістів, які можуть недостатньо розбиратися у складних політичних та суспільних питаннях.

Залежність від реклами та фінансування: Радіостанції часто залежать від доходів від реклами та фінансування, що може впливати на їхню редакційну незалежність. Це може призводити до ситуацій, коли станції уникають критичного висвітлення певних тем або підприємств, що рекламуються.

Вплив політичних сил: В Україні політичні сили можуть намагатися впливати на медіа, включаючи радіо, з метою контролю над інформаційним потоком та формуванням певних думок і поглядів серед громадськості.

Розвиток цифрових медіа: З появою цифрових медіа та інтернету радіо зіткнулось з конкуренцією із багатьох інших джерел інформації. Це ставить виклик перед традиційними радіостанціями, які повинні адаптуватися до нових технологій та змінюваних звичок споживачів.

Доступ до інформації: Нерівномірний доступ до радіо в різних регіонах країни може впливати на інформованість громадян. Деякі райони, зокрема віддалені сільські райони, можуть мати обмежений доступ до якісного радіопокриття та інформації.

Для вирішення цих проблем важливо забезпечити незалежність редакцій та заборонити політичний вплив на зміст радіопрограм. Також слід підтримувати розвиток громадських та незалежних радіостанцій, що сприятиме різноманітності інформації та думок. Крім того, важливо розвивати

медіаграмотність серед громадян, щоб вони могли критично оцінювати інформацію, отриману з радіо та інших джерел.

При цьому покликання як теле-, так і радіожурналістів – «бути речниками регіональних, всеукраїнських і загальнолюдських цінностей, які в органічній єдності творять гуманістичний національний контент» [13, с. 74].

Інформаційно-аналітична діяльність радійників в контексті протиборства ідеологій і пропаганд посідає окрему нішу. Як наголошує В. Лизанчук, «в українських журналістів головною, вражаючою зброєю в інформаційно-психологічній війні з російськими маніпуляторами, та й не тільки з ними, має бути всебічно обґрунтована Правда на засадах україноцентризму, який в галузі комунікативістики означає сукупність концептуально-методологічних підходів, національно-громадянських іморально-духовних цінностей, аксіологічних настанов і журналістської гідності» [12, с. 46]. Зрозуміло, що радіожурналісти не повинні залишатися осторонь такого мейнстрімового завдання для всіх працівників медіа нашої країни.

За визначенням І. Михайлина, жанр – це «велика група текстів, наділених спільними ознаками» [8, с. 58]. Інформаційні жанри спрямовані на просте інформування, тобто повідомлення аудиторії важливих фактів щодо змін у житті суспільства, тоді як аналітичні, спираючись на, як правило, вже відомі факти, допомагають людям краще розуміти суть суспільно значимих проблем і важливих явищ. Аналітика «осмислює і теоретично узагальнює» проблеми соціальної дійсності» [8, с. 257]. Діяльність багатьох ЗМІ ґрунтується саме на інформаційно-аналітичних складниках, оскільки вони вважаються головнішими за розважальні, рекламні тощо.

Стосовно стандартів новинних повідомлень, «у новинній журналістиці відомості розташовують і подають у формалізованому порядку» [3, с. 131]. При створенні матеріалів інформаційних і аналітичних жанрів журналісти однаково повинні прагнути до того, щоб інформація була точною, а для цього – обов'язково проходила перевірку. У тих випадках, коли журналіст сам не був свідком події, прийнято називати джерела, якими він користувався.

Проінформувати людей – головне, але не єдине завдання новинарників: «журналіст має висвітлити тему з різних боків, щоб аудиторія мала змогу зробити свої висновки і сформувані власне бачення на проблему» [6, с. 32]. Те саме стосується аналітиків, однак у матеріалах аналітичних жанрів працівники медіа можуть пропонувати різні способи осмислення важливих питань, як пропонуючи власні думки, так і залучаючи думки відповідних до тематики експертів. Якщо це інтерв'ю, то головне завдання – «передати свідчення причетної до справи людини». При цьому професійний журналіст прагне «примусити людину сказати більше, ніж вона планувала, тобто змусити її вийти за межі тієї заяви, яку особа підготувала заздалегідь, і не стати підставкою для мікрофона» [6, с. 35].

Інформаційно-аналітичні жанри на радіо сьогодні є важливим інструментом відображення дійсності, зокрема воєнних подій та їхнього впливу на життя людей в Україні. У контексті військової тематики на радіо, матеріали інформаційно-аналітичного спрямування використовуються для залучення уваги слухачів до того, що відбувається в країні та за її межами [1, с. 27].

Як пояснює В. Лизанчук, «аналітичні радіожанри покликані не просто повідомляти про те, що, коли, де і як відбулося, а обов'язково пояснити, чому так сталося, які причини і наслідки події чи явища, що треба чекати і чого бажано уникнути у тому чи іншому процесі тощо» [11, с. 379]. Вони відрізняються від інформаційних ступенем заглиблення в тему. Через це аналітичні радіожанри за хронометражем довші, ніж інформаційні. Аналітична радіожурналістика порівняно з інформаційним відтворенням дійсності «вимагає від радіожурналістів компетентного, глибокого проникнення у суть події, явища, критичного осмислення змісту, прогнозування» [11, с. 379]. Серед аналітичних радіо жанрів В. Лизанчук називає такі: радіо кореспонденція, радіокоментар, радіобесіда, радіоогляд.

Як стверджує О. Гарачковська, аналітичні та інформаційні жанрові групи, під певним кутом зору, є спорідненими, адже «в інформаційних жанрах журналісти також досить широко використовують засоби аналізу, узагальнення» [4, с. 148]. Але, звісно, є суттєві відмінності. Якщо в

інформаційних жанрах у певному сенсі відбувається аналіз, то узагальнення вибудовуються здебільшого на висвітленні подій, прив'язаних до поточного моменту, тоді як в аналітичних жанрах часові межі повідомлень ширші. Наприклад, у кореспонденціях, статтях, оглядах висновки є наслідком вивчення фактів, статистичних даних за «більш-менш тривалий термін» – це може бути кілька місяців, квартал, півріччя, а іноді й рік, чи навіть більше [4, с. 148].

О. Гарачковська звертає увагу на те, що в журналістських творах аналітичного спрямування автор безпосередньо звертається до реципієнта, аргументує для нього щось, апелюючи як до як співрозмовника, тому в них можна простежити ознаки діалогічних жанрів. В цілому у журналістських творах різних жанрів, зокрема інформаційних та аналітичних, порушуються якісь конкретні питання, пропонуються відповіді на них, наводяться докази, висувуються контрдокази, і це «створює ілюзію взаємного обміну думками з читачем» [4, с. 153]. Специфіка матеріалів аналітичних жанрів обумовлюється перш за все тим, що вони вимагають осмислення даних порівняно більшого масштабу, за більш тривалий період, вони порушують більш глибокі проблеми та, як правило, завершуються узагальненнями, що витікають із багатогранного аналізу, складної аргументації.

«Радіо спирається на силу мовленого слова: інтонацію, тембр голосу, темп і мелодіку висловлювання, домагаючись особливої виразності і переконливості своїх повідомлень», – вказує у своєму словнику-довіднику «Журналістика» І. Михайлин [8, с. 229]. При цьому відсутність зорової інформації дає можливість зосередитись на змісті сказаного, а шумовий супровід сприяє утворенню ефекту присутності (який особливо потрібен у репортажах).

Досліджуючи виражальні засоби в радіо жанрах усіх трьох спрямувань – інформаційного, аналітичного та художньо-публіцистичного, І. Головенко на основі аналізу думок, висловлених В. Здоровеогою, вказує на те, що в інформаційних радіо жанрах (радіоповідомлення, радіозвіт, радіоінтерв'ю, радіорепортаж, радіовиступ, радіоогляд преси тощо), як правило, переважає повідомлення. В аналітичних жанрах (радіокореспонденція, радіокоментар,

радіобесіда, радіоогляд) на першому плані – аналіз, оцінка, узагальнення. Художньо-публіцистичним радіоповідомленням (радіонариси, радіофейлетони, радіокомпозиції, радіофільми, оригінальні радіодрами) притаманне «поєднання аналізу й образно-художнього осягнення реальності». Усе це реалізується на радіо з допомогою «природних і технічних виражальних засобів – слова, музики, шумів та монтажу [5, с. 137].

І. Головенко, розмірковуючи про мистецтво радіомовлення, говорить, що радіожурналіст при порівняно малій кількості виражальних засобів повинен домогтися максимального ефекту, певним чином вплинути на слухачів. «Оскільки цей вплив досягається виключно аудіально, радіо повинно наділити слово та звуки, що його супроводжують, властивістю зображення, використовуючи широкий спектр вражальності» [5, с. 138]. Поруч зі словом на радіо доповнюють асоціативний ряд музика і шуми, що дає змогу відображати дійсність максимально реалістично, створює у слухача відчуття того, що він є учасником ефіру, допомагає йому розуміти журналіста, відчувати себе поруч із ним таким же свідком події. Усі звукові компоненти обумовлюють форму радіоповідомлення, від якої залежить його жанр.

Брак природних і технічних інструментів на радіо може стати такою ж проблемою, як і їх надмірність. Через це при використанні виражальних засобів слід зберігати професійний підхід, дбати про гармонійність [5, с. 140].

Підсумовуючи своє дослідження, І. Головенко підкреслює, що вміння радіожурналіста правильно застосовувати виражальні засоби в інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних матеріалах дає змогу журналістові подавати відомості цілісно, легко й ефективно знаходити розуміння аудиторії, досягати поставленої в передачі мети, а також майстерно володіти основною складовою радіо – звуком. Комунікативний зв'язок між радіомовцем і аудиторією тільки в такому випадку може бути по-справжньому результативним [5, с. 141].

Якість журналістських повідомлень на радіо залежить від цілої низки чинників. Як пише П. Мірошніченко, «сама комбінація формо- і стилетворчих виражальних засобів радіомовлення у конкретній програмі, що нерозривно

поєднується з її тематикою та функціональним призначенням, є тим аудіальним кодом, який має адекватно „прочитати” слухач, задовольнивши інтерес до інформації і розваг як базовий у взаєминах із мас-медіа» [15, с. 246].

Ю. Любченко звертає увагу на те, що ринок подкастингу в Україні сьогодні фактично відсутній: «автори, маючи інтерес до аудіоформату, не завжди здатні генерувати контент періодично і протягом тривалого часу» [14, с. 49]. При цьому відчутним рушієм популяризації подкастів є журналісти і редакції, здатні запропонувати якісний зміст і ефективно просування. «Саме зі створенням редакційних аудіоматеріалів пов'язана перспектива розвитку ринку подкастингу в Україні», – наголошує дослідниця [14, с. 49].

Звичайно, окремого аналізу заслуговують тексти, які озвучуються на радіо. Лінгвістичні особливості інформаційних та аналітичних жанрів на радіо в контексті війни полягають у використанні специфічної лексики, звукових ефектів та мелодій, які створюють відповідну атмосферу в студії. Наприклад, можуть використовуватися звуки вибухів, зітхання людей, дзвонів чи дзвінків телефонів, що підсилюють ефект реальності подій. Щодо лексики, вона також може бути специфічною (у репортажах про війну можуть використовуватися слова «бойовики», «терористи», «безпілотники» тощо). Важливо, щоб ведучі та журналісти користувалися фаховими термінами, щоб передати точну інформацію про воєнні події та їх наслідки [2, с. 5-6].

В інформуванні про війну слід суворо дотримуватися об'єктивності. Треба уникати створення політичної або етнічної напруги, не підтримувати жодну зі сторін конфлікту та не використовувати непристойну лексику чи образливі висловлювання. Також важливо дбати про чутливість та етичний підхід до тем, що торкаються війни. Іноді у радіоінтерв'ю з людьми, які пережили обстріли чи бойові дії, можна чути використання живої, емоційно насиченої мови з численними перериваннями та повтореннями. Такі розмови відображають дійсність війни, її жорстокість та безжалісність.

Необхідним елементом інформаційно-аналітичних жанрів на радіо є висвітлення позицій різних сторін конфлікту. Радіостанції можуть запрошувати на ефір експертів, політиків та інших осіб, які мають різні точки зору на

проблему. Це дає слухачам можливість отримати об'єктивну картину подій та зробити власний висновок.

На думку І. Карпової, важливу лінгвістичну особливістю інформаційно-аналітичних жанрів на радіо становить використання різних стилістичних прийомів з метою залучення уваги слухачів. Наприклад, ведучі можуть використовувати риторичні запитання, звертатися до емоцій слухачів, використовувати гумор тощо. Це сприяє збільшенню інтересу слухачів до теми та підвищує ефективність передачі інформації [10, с. 62].

Інформаційно-аналітичні жанри на радіо в контексті війни є дуже важливим інструментом для формування грамотної та адекватної інформаційної політики. При цьому, одним із найважливіших інструментів формування громадської думки за допомогою радіо є мова. З 24 лютого 2022 року, коли було оголошено повномасштабну війну, радіостанції стали звертати особливу увагу на мову висвітлення подій. Мова на радіо повинна бути насичена фактами та об'єктивними оцінками, щоб аудиторія мала можливість зрозуміти ситуацію в регіоні та оцінити її. Роль мови полягає в тому, щоб передати справжність та сутність подій, надавати важливу інформацію та допомагати аудиторії зрозуміти складність ситуації. Мова на радіо повинна бути зрозумілою для всієї аудиторії, без зайвих термінів та складних конструкцій. Це допоможе забезпечити широку доступність інформації, підвищити рівень громадської свідомості та залучити більше людей до процесу інформаційної взаємодії. Окрім того, мова на радіо має бути збалансованою, надавати глядачам можливість дійти власної думки на основі отриманої інформації. Таким чином, мова на радіо відіграє важливу роль у формуванні громадської думки про російсько-українську війну.

Лінгвістичні прийоми, що використовуються у інформаційно-аналітичних матеріалах, допомагають створити настрій, збудження та зосередження уваги на темі. Один із найпоширеніших лінгвістичних прийомів у цих матеріалах – використання емоційно забарвлених слів та фраз. Наприклад, слова «біль», «жах», «страх», «героїзм» можуть допомогти створити емоційну ауру, яка допоможе привернути увагу до теми. Також, часто використовуються риторичні питання, які не потребують відповіді, але допомагають підкреслити важливість

теми та залучити увагу слухачів. Наприклад, «Чи можна бути байдужим до долі нашої країни?» або «Що робити, щоб зупинити цю війну?». Також, для залучення уваги до військової тематики на радіо застосовують прийоми персоніфікації та метафори. Це допомагає зробити події більш конкретними та сприйнятливими для слухачів. Наприклад, можна вжити таку метафору: «Війна - це як вогонь, який руйнує все на своєму шляху». Крім того, в інформаційно-аналітичних матеріалах на радіо використовуються інші лінгвістичні прийоми, такі як антитеза, паралелізм, гіпербола та іронія, що допомагають створити цікаву та запам'ятовую аудиторію [16, с. 64].

Одним з таких прийомів є використання драматичних засобів мовлення, таких як емоційний наголос, інтонаційні зміни, паузи, повільне або швидке темп мовлення, які допомагають підвищити напругу в ефірі та залучити увагу слухачів до важливої інформації.

Також до ефективних лінгвістичних прийомів відноситься використання живих прикладів та історій з життя, які стосуються військової тематики. Це допомагає показати слухачам життя військових, їхні мотивації та відданість своїй роботі, що спонукає до пошуку інших подібних історій.

Крім того, використання експертних оцінок та коментарів від фахівців інформує слухачів про те, які наслідки можуть бути внаслідок різних військових дій, а також про можливі шляхи вирішення конфлікту.

Нарешті, важливим лінгвістичним прийомом є використання мовних образів та аналогій, які допомагають пояснити складні поняття та процеси у військовій сфері широкому загалу. Такі образи можуть бути наглядними та ефективно передавати ідеї та поняття.

Усі ці лінгвістичні прийоми допомагають створити цікавий контент, який забезпечує високу увагу слухачів до військової тематики та важливих питань, пов'язаних з війною. Отже, лінгвомедійні властивості інформаційної аналітики на радіо важливі для створення якісного та ефективного інформаційного продукту. Вони допомагають залучити увагу аудиторії до військової тематики та сприяють формуванню громадської думки про російсько-українську війну. Зокрема, використання мовних прийомів, таких як метафори, епітети,

гіперболи, алегорії, риторичні питання, дозволяє зробити матеріали на радіо цікавими для аудиторії і такими, що гарно запам'ятовуються. Крім того, лінгвістична аналітика допомагає відстежувати та аналізувати дискурсивні практики залучених сторін у конфлікті, що дає змогу розуміти їхні мотивації та стратегії. Насамперед, важливо розуміти, що інформаційно-аналітичні жанри на радіо мають свої особливості, визначені метою та контекстом висвітлення подій. Тому лінгвістичні дослідження даної теми здійснюються не тільки лінгвістами, а й журналістами, політологами, соціологами, комунікаційними дослідниками та іншими фахівцями [17, с. 79-81].

У статті А. Горпінченко йдеться про політичні програми, які ця дослідниця називає невід'ємним елементом програмної сітки українських радіостанцій. «Український слухач може отримувати найрізноманітнішу інформацію, що стосується сфери політики», – стверджує вона [7, с. 61]. Однак політичні програми продукують лише інформаційні радіостанції, яких, на жаль, найменше (більшість складають музичні або музично-інформаційні). За цим тематичним напрямом у радіоефірі переважають програми, які можна віднести саме до аналітичної групи жанрів, це, як правило, бесіда та інтерв'ю.

За спостереженнями А. Горпінченко, програми політичного спрямування були (на час її дослідження, тобто в 2019 р.) лише на радіостанціях «UA: Українське радіо», «Ua: Радіо Культура», «Радіо НВ», «Радіо Свобода» та «Громадське радіо».

Щодо «UA: Українське радіо», в ефірі цієї радіостанції виходили політичні програми «Україна. Сьогодні», «Міжнародний контекст», «А серйозно?», «Право голосу». Також ретранслювалися передачі інших ЗМІ, наприклад, політичне ток-шоу «Зворотний відлік» від телеканалу «UA: Перший». Крім того, політична тематика цією радіостанцією порушувалася і в програмах «Сьогодні. Зранку», «Сьогодні. Вдень», «Сьогодні. Ввечері», «Тема дня», «Плюс-мінус», «Громадська хвиля», «Війна і мир». Щодо «Радіо NV», до його політичних програм належали такі: «Справа двох» (виходить у жанрі радіобесіди). У жанрі радіоінтерв'ю виходили програми «Апокриф», «Політика і культура», «Печерські пагорби», «Свобода вибору».

Інші програми «Радіо НВ», в яких піднімалися політичні питання: «Час відповідати», «Підсумки тижня», «Новий вечір», «Напіввечір», «Має слово», «Світ Огляд». Радіостанція «Радіо Культура» виготовляла проекти «Право голосу» та «Невже культура не на часі?». В ефірі «Громадського радіо» політична тема була представлена у програмах: «Свобода вибору», «Чесно про вибори» та «#Шотамвибори» [7, с. 61].

З огляду на перелічені вище особливості радіожурналістики у контексті воєнного часу в Україні можна стверджувати таке: Радіожурналістика, як найоперативніший та найдоступніший після інтернету засіб масової інформації займає важливу роль у зв'язку держави з громадянами, виконує функції public relations, не просто повідомляє, а й пояснює новини та їх повне значення для світу, в якому живуть слухачі. У зв'язку з перевстановлення усієї журналістики на військові рейки постала потреба у реформації стандартів пов'язаних з висвітленням подій на фронті на у війську, особливостей донесення вразливої інформації та її переформатування у найбільш безпечний та ефективний спосіб. Радіожурналістика, яка під час війни завжди мала велике значення, стикається з новими викликами, зокрема з «війною в прямому етері», потребою якісно обробити, повідомити та проаналізувати інформацію про події що відбуваються в моменті.

У рамках власного дослідження були переглянуті такі онлайн-платформи названих у статті А. Горпінченко радіостанцій:

- 1) «UA: Українське радіо» - <https://ukr.radio/>; <https://bit.ly/3LWcJkk>;
- 2) «Ua: Радіо Культура» - http://www.nrcu.gov.ua/3channel_about;
- 3) «Радіо NV» - <https://radio.nv.ua/>; <https://bit.ly/3MorZrG>;
- 4) «Радіо Свобода» - <https://www.radiosvoboda.org/>; <https://bit.ly/3BsqGBy>;
- 5) «Громадське радіо» <https://hromadske.radio/>; <https://bit.ly/3LWdhGU>.

На основі результатів було створено дві публікації на студентському сайті «Скриня думок», що становлять творчий доробок.

РОЗДІЛ 2

СУПРОВІДНА ЗАПИСКА ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Опис та обґрунтування творчого проєкту

Творчим проєктом до нашої кваліфікаційної роботи слугує добірка публікацій на сайті інтернет-видання «Скряня», який можна знайти за адресою <https://skrynia.newmedia.zp.ua/>. Це два журналістських матеріали про інформаційно-аналітичну діяльність українських радіостанцій під час війни.

Перша публікація – «Приклади радіопередач на тему війни» <https://skrynia.newmedia.zp.ua/?p=591>. Вона становить собою невеликого розміру інформаційне повідомлення про те, як змінився контент Radio NV з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну 2022 року.

Окрім текстового наповнення на сторінці присутній плейлист матеріалів Radio NV про війну в Україні на платформі Soundcloud та подкаст від Радіо Свобода «Війська РФ в Криму посипляться. Чого очікувати від українського контрнаступу? | Новини Приазов'я». Аудіоматеріали можна прослухати одразу на сторінці сайту.

Друга публікація – «Видатна людина в історії журналістики ХХ століття Юліус Фучик» <https://skrynia.newmedia.zp.ua/?p=596>. Ця публікація є портретним нарисом, короткою біографією видатного журналіста минулого століття з «червоного табору», а саме з Чехословаччини. Окрім насиченого змісту біографічних даних та активного посилання на архів з інформацією на сторінці доступне відео на платформі YouTube з радіовиставою за книгою «Репортаж з петлею на шії» Юліуса Фунчика.

Вказаний сайт був створений колективно на заняттях із інтернет-журналістики, до наповнення його контентом долучилися студенти інших спеціалізацій, зокрема радійники. Окрім моєї авторської рубрики, на ньому ще є сім рубрик інших студентів, де кожен представляє власний творчий проєкт.

«Скряня думок» є концептуальним альманахом напрацювань та «думок» студентів про ті чи інші події та явища. Серед матеріалів як суто текстові, так й

аудіо-візуальні. Також вміст сайту не був обмежений одним жанром. На ньому є як інформаційні так і аналітичні публікації.

2.2. Опис цільової аудиторії та особливостей просування продукту

Створене студентами інтернет-видання «Скриня думок» розраховане на аудиторію студентів і викладачів факультету журналістики. Якщо брати масштабніше – людей віком від 18 років пов'язаних з гуманітряними дисциплінами, вивченням суспільних наук, або роботою у медіа.

Просування цього інтернет-видання здійснювалось в Instagram, Facebook, TikTok, Youtube, Telegram, шляхом особистого поширення в рамках інформаційної стратегії «сарафаного радіо».

У зв'язку з відсутністю бюджету як такого, опції просування через Google Ads та Facebook Ads були визнані недоцільними. Залишились тільки безкоштовні методи поширення та популяризації контенту сайту.

Для можливості поширити сайт «одним натиском» на сайті існує окрема рамка з кнопками поширення за допомогою e-mail, Facebook, Twitter, Telegram та Reddit.

2.3. Формально-змістові характеристики проєкту

Цифровою платформою для дистрибуції підготовленого контенту послугував вебсайт, створений на CMS Wordpress останньої версії. В оформленні інтернет-видання була використана готова, завантажена з інтернету, безкоштовна тема.

Платформа була обрана через її функціонал та спеціалізацію на сайтах новин та текстових порталів. Крім того, Wordpress не вимагає ґрунтовних знань у розробці та верстці сайтів, а його функціонал (HTML <iframe>, форматування тексту, utf-8 кодування) дозволяє створювати публікації у різноманітних форматах.

У висновку роботи з сайтом, було визначено, що функціоналу більш-ніж достатньо для ведення журналістської діяльності.

2.4. Особливості оформлення проєкту

Для дизайну інтернет-видання «Скриня думок» була обрана мінімалістична тема з бежевим фоном. Відповідно до задуму, це мало сприяти максимальній зосередженості читачів на матеріалах.

Пастельний тон сайту розслаблює погляд та водночас робить текст досить читабельним на його фоні.

У шапці сайту було окремо винесено авторів статей та назву сайту. Всі написи є кнопками з активним посиланням.

Усі кнопки мають округле обрамлення та взаємодіють з курсором. Кнопки з іменами авторів текстів у шапці мають анімацію взаємодії з підклесленням тексту.

Окремо винесені розділи «Архів» та «Недавні записи» для кращої навігації у матеріалах на сайті.

2.5. Технічні і програмні засоби

Відео та аудіо матеріали додавались до текстів засобами системи управління сайтом Wordpress. Зокрема, вставкою елементів HTML за допомогою вбудованих елементів керування. Для керування використовувався браузер Google Chrome на персональному комп'ютері на основі OS Windows 10.

2.6. Зв'язок із творчим доробком (портфолію)

Обрані для творчого проєкту матеріали становлять лише невелику частину спільного творчого доробку, представленого в основному списку. Повний перелік див. у додатку Б.

ВИСНОВКИ

Радіожурналістика буде актуальною доти, поки люди будуть вважати аудіальну інформацію важливою та будуть легко її засвоювати. Радіожурналісти не зникли після появи інтернет-подкастів, незалежних аматорських інтернет радіостанцій. Більш того, у кризові історичні періоди, один з яких проходить прямо зараз на плечах радійників лежать сподівання, спокій та думки мільйонів слухачів.

Першим власним досвідом журналістської практики стала робота у пресслужбі Запорізького національного університету. Моя робота полягала у створенні та редагуванні матеріалів для сайту університету. Досить прикладний та вузький діапазон тем не дозволив створити багато матеріалів, але безумовно вплинув на вміння праці з текстом, джерелами, стилем письма. Оскільки ця практика співпала з розпалом пандемії COVID-19 та карантинними обмеженнями, більшість повідомлень була про нові заходи безпеки, перехід на незвичну для того часу дистанційну форму навчання.

У вигляді дистанційної роботи пройшли і інші навчально-виробничі практики. Спочатку на заваді справжньому «живому» досвіду стала пандемія, а після – війна. Але перешкоди мотивують на їх подолання.

Журналісти, що почали свою діяльність в ці буремні часи дещо схожі на персонажів літератури «втраченого покоління», оскільки готувались до жити життя, протилежність якого випала на їх долю.

Українським студентам-журналістам доводиться працювати в умовах військового конфлікту, що безпосередньо впливає на їхню безпеку. Вони стикаються з ризиком постраждати внаслідок обстрілів чи бойових дій, що створює надзвичайно складну обстановку. Журналісти прагнуть донести інформацію до широкої громадськості, але при цьому вони самі ризикують своїм життям. Це вимагає від них високої витривалості, сміливості та моральної міцності.

Умови війни впливають і на доступ до об'єктивної інформації. Війна часто супроводжується інформаційною пропагандою та зміщенням фокусу на певні події. Це ставить перед журналістами виклик у зборі достовірної інформації, перевірці фактів та збереженні об'єктивності у своїх матеріалах.

В цьому питанні з'явилась дилема, оскільки українська журналістська спільнота стикнулася з реальністю де міжнародні журналістські стандарти працюють не на суспільне благо. Баланс думок у вигляді зйомок з бліндажів військових злочинців – не стандарт журналістики, а неетична робота з поширення точки зору антигуманної системи.

За роки спокою у післявоєнній Європі та США журналістика будувалась на засадах мінімального тиску на глядача, спробі пом'якшити реальність та факти під лінзою об'єктивності. Саме тому, велику частину сучасної міжнародної комунікації медійників з України є пояснення що зло – це зло, а жертва – не винна у агресії свого скривдника. Для того аби змусити більшість цивілізацій прийняти факт голокосту під час Другої світової війни доводилось десятиліттями збирати й публікувати докази, будувати меморіали та лобіювати поширення відомостей про голокост у десятках країн. Україна лише на початку цього шляху і українські журналісти у першому ряду тих, хто повинен розповісти світу про те, що є реальністю.

Досвід життя в окупації, споглядання за медіа в умовах війни «в реальному часі» та евакуації в іншу країну загартовує. І розуміння що існує ціле покоління українців, які пережили це наштовхує на питання про майбутнє. Чи стане цей досвід основою для ПТСР та приводом не повертатись до країни, або ж стане цінністю та частиною національної свідомості, символом об'єднання та прагнення до кращого майбутнього на своїй землі.

І знову ж – ця справа у руках журналістів. Звісно політики мають в цьому вирішальну роль, але журналісти як «четверта влада» зобов'язані зрозуміти як допомогти власним співгромадянам в країні, вплинути на тих хто виїхав та сприяти подальшому розвитку громадянського суспільства.

Зокрема, розвиток та робота журналістів та публіцистів й зробила можливим саме існування громадянського суспільства. Після подій 2014 року

українці отримали власний суспільний мовник, кілька незалежних новаційних видань та глобально перейшли до онлайн споживання контенту. Тож ми вже маємо досить позитивний досвід роботи у кризові та посткризові ситуації. З 2014 Україна піднялась у кількох рейтингах правозахисних організацій, у сфері свободи слова – завдяки роботі моїх колег у всіх напрямках: від розслідувань до публіцистики.

Цікавим досвідом стало створення сайту з наповненням його інформаційно-аналітичними матеріалами. Не дивлячись на те, що сайт був виключно навчальний та не претендував задовольнити реальні вимоги медіапростору, робота з іншими студентами факультету журналістики та досвідченими викладачами спеціалізації інтернет журналістики дозволила глибше зацікавитись web розробкою та сучасними методами поширення медіаінформації.

Журналісти, які вивчають розробку веб-сайтів, отримують безліч переваг у цифровому віці, де інтернет став основним джерелом новин та інформації. Перш за все, вони можуть самостійно створювати та підтримувати свої власні веб-портали або блоги, що дає їм повний контроль над змістом та представленням інформації. Це дає журналістам більшу незалежність та можливість висловлювати свої погляди без посередництва традиційних медіаорганізацій.

Крім того, вивчення розробки веб-сайтів дозволяє зокрема радіожурналістам розуміти технічні аспекти ще й інтернет-комунікації та цифрової безпеки. Вони можуть аналізувати та перевіряти надійність веб-джерел та публікацій, розуміти, як працюють пошукові системи та алгоритми, що впливають на розповсюдження новин. Це надає їм здатність ефективно використовувати технології для збору інформації, проведення досліджень та спілкування з аудиторією.

Загалом, вивчення розробки веб-сайтів дозволяє журналістам бути більш гнучкими та компетентними в цифровому середовищі. Вони можуть створювати інтерактивні матеріали, використовувати візуалізацію даних та інші інструменти, що полегшують сприйняття та розуміння інформації для аудиторії.

Розуміння розробки веб-сайтів також допомагає журналістам пристосуватися до швидкого розвитку технологій та змін в медіа-ландшафті.

Більшість створених за час навчання на факультеті журналістики Запорізького національного університету матеріалів так чи інакше віддзеркалюють знання накопичені під час вивчення особливостей класичних та новітніх підходів й методів у журналістиці.

Радіожурналістика нині невід'ємна від інтернет простору. Інтернет забезпечує безмежні можливості для поширення аудіальних повідомлень із швидкістю світлового променя. Завдяки соціальним мережам, електронній пошті та онлайн-платформам, інформація може бути поширена миттєво, без обмежень географічної доступності. Інтернет додає матеріалам наочності, швидкості та гнучкості, які не встигають забезпечити традиційні засоби FM/AM трансляцій. Також, вона створює можливості для інтерактивності й залучення аудиторії. Завдяки коментарям, форумам, соціальним мережам та живому взаємодії з читачами, медійники можуть взаємодіяти зі своєю аудиторією, отримувати фідбек та розширювати свою спільноту. Це змінює уявлення про звичайного читача, перетворюючи його в активного учасника новинного процесу.

Оскільки інтернет дозволяє зберігати та аналізувати великі обсяги даних. Це відкриває широкі можливості для дослідження, візуалізації даних та створення великих інформаційних проектів. За допомогою алгоритмів та інструментів аналітики, інтернет-журналісти можуть виявляти тенденції, проводити глибоке розслідування та розкривати складні залежності.

Загалом, це еволюція традиційної радіожурналістики, що доповнює її новими можливостями та відкриває нові горизонти у творчості. Завдяки широкому доступу до інформації, співпраці з аудиторією та використанню передових технологій, журналістика продовжує змінювати способи, якими ми сприймаємо та розуміємо новини.

Новітня радіожурналістика, зокрема у новітніх форматах подкасту та онлайн-радіо, як будь-яка галузь, стикається з рядом проблем, які впливають на її функціонування та розвиток. Ось декілька з них:

1. Поширення фейкових новин: Радіожурналістика стикається з проблемою поширення недостовірної та маніпулятивної інформації. Фейкові новини можуть швидко поширюватися через соціальні мережі та інші канали, що призводить до спотворення фактів і підриву довіри до журналістів та ЗМІ в цілому.

2. Проблема фінансування: Радіожурналістика не є найприбутковішою, тож часто стикається з проблемою фінансування. За останні роки, зміна моделей реклами та спад прибутків від традиційних медіаорганізацій створили фінансові труднощі для багатьох незалежних та приватних радіостанцій. Це може призвести до обмеження ресурсів та зниження якості інформаційного виробництва.

3. Захист приватності та кібербезпека: стикається радіожурналістика і зі зростаючими загрозами в сфері кібербезпеки та приватності. Журналісти повинні бути обережними, щоб захистити свої джерела, особисті дані та інформацію, яку вони обробляють. Вразливості в цифрових системах можуть призвести до витоку конфіденційної інформації або зловживання даними. Це пов'язано зокрема з переходом радіостанцій і до онлайн-трансляцій, які легко перехопити та замінити ефір фейковим, що вже відбувалось під час війни.

4. Вплив алгоритмів та фільтрування: Весь контент нині розповсюджується чисельними алгоритмами соціальних мереж та пошукових систем, що може створювати проблему фільтрування та ехо-камери. Люди можуть бути обмежені в доступі до різноманітних точок зору через свою «бульбашку» створену для їх комфорту, але не для користі та плюралізму думок. Такої проблеми не було у більш вузькому та конкурентному ринку традиційного радіо.

Кваліфіковані журналісти з досвідом роботи та навчання під час війни знадобляться і в мирний час відбудови. Зокрема для того щоб ця відбудова відбувалась, оскільки мотивувати та проводити суспільні обговорення – робота і журналістів.

Після війни Україна стикається з потребою у відновленні свого медіа-простору та інформаційної системи. Кілька причин чому медійники необхідні країні:

1. Відновлення довіри та об'єктивності: Війна може призвести до виникнення великої кількості фейкових новин, маніпуляцій та пропаганди. У цьому контексті, потрібні журналісти, які дотримуються професійних етичних стандартів, здатні ретельно перевіряти факти та поширювати об'єктивну та достовірну інформацію. Вони відіграють важливу роль у відновленні довіри громадськості до медіа та розбудові стійкого інформаційного простору.
2. Просування миру та примирення: Після війни важливо працювати над примиренням та відновленням міжетнічного та міжсупільного діалогу. Медіа можуть відіграти важливу роль у цьому процесі, створюючи платформи для обміну думками та сприяючи взаєморозумінню. Професійні журналісти здатні розбиратися у складних питаннях та надавати об'єктивний погляд на події, що сприяє миру та примиренню у суспільстві.
3. Підтримка розвитку громадянського суспільства: Відбудова України після війни потребує сильних громадських організацій та активної громадської участі. Медіа відіграють ключову роль у створенні простору для висловлювання громадянської думки, висвітлення інформації.

Саме тому, вважаю досвід навчання саме в цей час надзвичайно цінним та необхідним. Усі фактори – негативні й позитивні зійшлися у період мого навчання що створює не тільки перешкоди для діяльності але й нові можливості та шляхи – у галузі, навчанні та самоосвіті

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білобровець О. Інформаційна війна Росії проти України: особливості та методи боротьби. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 2021. № 1. С. 27-36.
2. Бондаренко І. Лінгвістичні аспекти висвітлення військової тематики в українських ЗМІ. *Наукові записки НаУКМА. Журналістика*, 2016. Вип. 95. С. 5-9.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навч. посіб. / за загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, 2004. 262 с.
4. Гарачковська О. Жанрові особливості аналітичної журналістики у контексті становлення сучасного інформаційного простору. *Український інформаційний простір*, Т. 2(8), С. 146–154. [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(8\).2021.245866](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(8).2021.245866).
5. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Випуск 15. С. 135-142.
6. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практик. посібник. Інститут масової інформації. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
7. Горпінченко А. Політичні програми в ефірі українського радіо. Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти : *Матеріали п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 22–23 травня 2019 р.)* / уклад. : О. Г. Ткаченко. Суми : Сумський державний університет, 2019. 83 с.
8. Журналістика : словник-довідник / авт.-уклад. І. Л. Михайлин. Київ : Академвидав, 2013. 320 с.
9. Карпова І. Радіопередачі про війну: лінгвістичний аналіз. *Лінгвістика та лінгводидактика*, 2018. Вип 32. С. 60-68.
10. Курбан О. В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі: навчальний посібник. Київ: ВІКНУ, 2016. 286 с.

11. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підручник. Київ : Знання, 2006. 628 с.
12. Лизанчук В. Просвітницька і маніпулятивна пропаганда в умовах нинішньої російсько-української війни. *Теле- та радіожурналістика*. 2018. Випуск 17. С. 22–51.
13. Лизанчук В. Телебачення і радіомовлення в інформаційно-гуманітарному просторі України. *Теле- та радіожурналістика*. 2020. Випуск 19. С. 44-47.
14. Любченко Ю. В. Ринок подкастів в Україні: основні тенденції. *Соціальні комунікації: стратегічні взаємодія та взаємовплив : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції* [відповідальний редактор В. В. Костюк, відповідальні секретарі В. А. Ковпак, А. О. Шевченко]. Запоріжжя : ЗНУ, факультет журналістики, 2021. С. 46-50.
15. Мірошніченко П. В. Комунікативна ефективність звукового образу радіопрограм (фокус-групове дослідження). *Наукові записки Інституту журналістики*. 2013. Т. 53. С. 245–248.
16. Пилипенко А. Репортаж як жанр радіожурналістики: структура, лінгвістичні та стилістичні особливості. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Журналістські дослідження, 2019. Вип 64. С. 62-68.
17. Філоненко І. Мовленнєва діяльність на радіо в умовах війни. *Лінгвістика та лінгводидактика*, 2017. № 6. С. 79-88.
18. Hansen, E. Aporias of digital journalism. *Journalism*. SAGE Publications. V. 14, Iss. 5, July 2013, P. 678-694. DOI: 10.1177/1464884912453283.

ДОДАТОК А

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

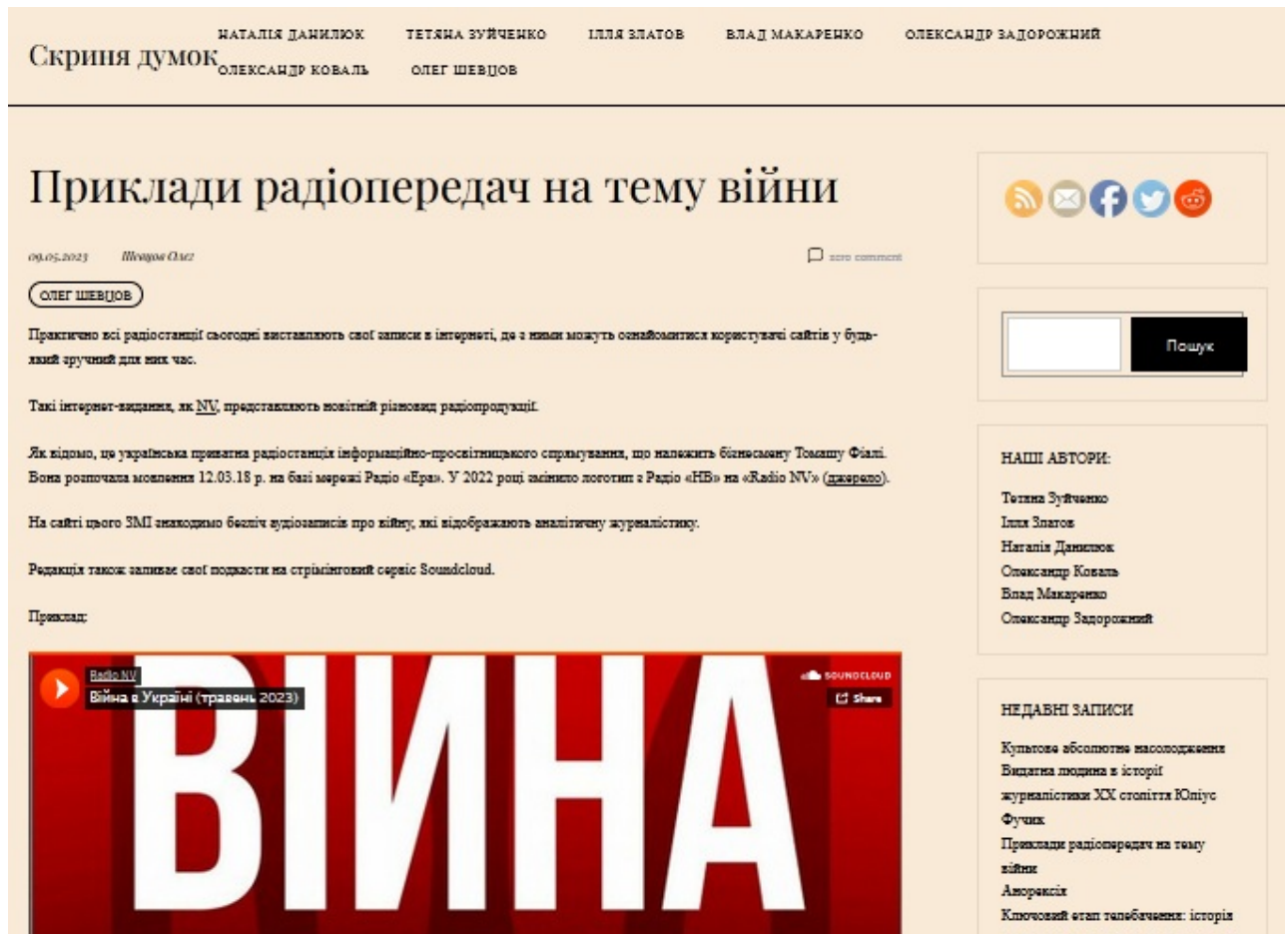

Рисунок А.1 – Публікація про аналітичні радіопередачі на тему війни на сайті «Скриня думок».

НАТАЛІЯ ДАНИЛЮК
ОЛЕКСАНДР КОВАЛЬ

ТЕТЯНА ЗУЙЧЕНКО
ОЛЕГ ШЕВЦОВ

ІЛЛЯ ЗЛАТОВ

ВЛАД МАКАРЕНКО

ОЛЕКСАНДР ЗАДОРЖНИЙ

Скриня думок

ОЛЕГ ШЕВЦОВ

Видатна людина в історії журналістики ХХ століття Юліус Фучик

09.05.2023 — Шевцов Олег

Друкується за матеріалами сайту «Альманах визначних подій» Народився 23 лютого 1903 року в Празі. Навчався на філософському факультеті Празького університету. У 18 років став членом...

READ MORE

ОЛЕГ ШЕВЦОВ

Приклади радіопередач на тему війни

09.05.2023 — Шевцов Олег

Практично всі радіостанції сьогодні виставляють свої записи в інтернеті, де з ними можуть ознайомитися користувачі сайтів у будь-який зручний для них час. Такі інтернет-видання, як...

READ MORE

ВЛАД МАКАРЕНКО

Анорексія

08.05.2023 — Владислав Макаренко

Історія дівчини, яка пережила нервову анорексію

READ MORE

ІЦЗ з ІБК

Ключовий етап телебачення: історія виникнення та

ТЕТЯНА ЗУЙЧЕНКО

Рисунок А.2 – Студентське інтернет-видання «Скриня думок».

Проект «Історії успіхів випускників ЗНУ»: вихованка філологічного факультету, заступниця декана факультету іноземної філології з виховної роботи Яна Кравченко

12.11.2020 14:26 Все Головні новини Факультети Іноземної філології Відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування Історії успіхів випускників ЗНУ ZNU Zaporizhzhia National University факультет іноземної філології філологічний факультет відділ доуніверситетської підготовки профорієнтації та працевлаштування пресслужба Історії успіхів випускників ЗНУ

У Запорізькому національному університеті (ZNU, Zaporizhzhia National University) триває реалізація масштабного профорієнтаційного проекту «Історії успіхів випускників ЗНУ». Сьогодні в його рамках пропонуємо вашій увазі інтерв'ю з вихованкою філологічного факультету, заступницею декана факультету іноземної філології з виховної роботи, кандидаткою філологічних наук, доценткою кафедри німецької філології і перекладу, викладачем історико-літературних курсів Яною Кравченко.

- Пані Яно, розкажіть будь ласка, чому свого часу для навчання обрали саме ЗНУ?

- Це був навчальний заклад, який упродовж років дитинства й підліткової пори знаходився просто в мене перед очима. Вікна батьківської квартири на вулиці Жуковського і зараз виходять на другий корпус ЗНУ. Ми з друзями бігали гратися на території студмістечка, і зараз, проходячи між першим і другим корпусами, згадую місця наших «козаків-розбійників» і пошуків скарбів. Здається, ЗНУ був зі мною завжди. Тому й варіантів інших не було. Мене вабила психологія, на той час (це кінець 1990-х) дуже модна й відносно нова спеціальність. Я відвідувала 9-місячні підготовчі курси, за цей час встигла відчути особливу академічну атмосферу величезні аудиторії з чудернацькими партами, кафедри-трибуни, з яких читалися лекції, пари, що тривали годину двадцять. За два місяці до вступу раптом передумала вирішила

Рисунок А.2 – Приклад публікації із творчого доробку – інтерв'ю з Яною Кравченко в рамках проекту «Історії успіхів випускників ЗНУ».

ДОДАТОК Б

СПИСОК МАТЕРІАЛІВ ПОРТФОЛІО

Інтернет-матеріали:

1. Проєкт «Історії успіхів випускників ЗНУ»: вихованка факультету журналістики ЗНУ, редакторка YouTube та ведуча новин на «Люкс ФМ» Анастасія Великоіван. URL : https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=52434&lang=ukr&news_code=pro-kt-----storiyi-uspikhiv-vipusknikiv-znu---vikhovanka-fakultetu-zhurnalistiki-znu--redaktorka-YouTube-ta-veducha-novin-na---lyuks-fm---anastasiya-velikoivan

2. Проєкт «Історії успіхів випускників ЗНУ»: вихованка філологічного факультету, заступниця декана факультету іноземної філології з виховної роботи Яна Кравченко. URL : https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=52367&lang=ukr&news_code=pro-kt-----storiyi-uspikhiv-vipusknikiv-znu---vikhovanka-filologichnogo-fakultetu--zastupnitsya-dekana-fakultetu-inozemnoyi-filologiyi-z-vikhovnoyi-roboti-yana-kravchenko

3. Проєкт «Історії успіху випускників ЗНУ»: вихованка факультету журналістики, PR-менеджерка Запорізької обласної клінічної лікарні, волонтерка Ольга Кошкалда. URL : https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=51661&lang=ukr&news_code=pro-kt-----storiyi-uspikhu-vipusknikiv-znu---vikhovanka-fakultetu-zhurnalistiki--PR-menedzherka-zaporizkoyi-oblasnoyi-klinichnoyi-likarni--volonterka-olga-koshkalda

4. Внедорожник GMC Hummer может дебютировать в феврале 2021 года. URL : <https://car.ru/news/automobili/105162-vnedorozhnik-gmc-hummer-mozhet-debyutirovat-v-fevrale-2021-goda/>

5. Toyota GR Yaris проходит «лосиный тест» – видео. URL : <https://car.ru/news/autogramota/106587-toyota-gr-yaris-prohodit-losinyiy-test-video/>

6. Airspeeder Mk3 – беспилотный летающий электрический гоночный автомобиль. URL : <https://car.ru/news/tehnologii/106507-airspeeder-mk3-bespilotnyiy-letayuschiy-eielektricheskiy-gonochnyiy-avtomobil/>

7. Mercedes-Benz S-Class W140 «возвращается в будущее» на неофициальном рендере. URL : <https://car.ru/news/autogramota/106493-mercedes-benz-s-class-w140-vozvrashaetsya-v-budushee-na-neofitsialnom-rendere/>

8. Lancia Ypsilon 2021 года получит второй фейслифт. URL : <https://car.ru/news/automobili/106393-lancia-ypsilon-2021-goda-poluchit-vtoroy-feyslift/>

9. Кроссовер Kia EV под тяжелым камуфляжем заметили на испытаниях. URL : <https://car.ru/news/brandnew/106232-krossover-kia-ev-pod-tyazhelyim-kamuflyazhem-zametili-na-ispytaniyah/>

10. Обновлённый BMW iX3 с новыми фарами замечен на испытаниях. URL : <https://car.ru/news/brandnew/106229-obnovlennyiy-bmw-ix3-s-novyimi-farami-zamechen-na-ispytaniyah/>

11. Новый концепт-кар Lexus демонстрирует видение будущего бренда. URL : <https://car.ru/news/brandnew/105760-novyiy-kontsept-kar-lexus-demonstriruet-videnie-budushego-brend/>

12. Новый Mercedes G-Class 4×4 Squared заметили во время зимних тестов. URL : <https://car.ru/news/automobili/105484-novyiy-mercedes-g-class-44-squared-zametili-vo-vremya-zimnih-testov/>
13. Новый Mercedes-Benz EQE заметили во время испытаний на дорогах общего пользования. URL : <https://car.ru/news/brandnew/105024-novyiy-mercedes-benz-eqe-zametili-vo-vremya-ispytaniy-na-dorogah-obshchego-polzovaniya/>
14. Ford Mustang Shelby GT350 продемонстрировал возможности на автобане. URL : <https://car.ru/news/automobili/104137-ford-mustang-shelby-gt350-prodemonstiroval-vozmozhnosti-na-avtobane/>
15. Блогер утопил спорткар, пытаясь крутить «пончики» по льду. URL : <https://car.ru/news/gibdd/103443-blogger-utopil-sportkar-pytayas-krutit-ponchiki-po-ldu/>
16. Гибридный Ford Explorer на максимальной скорости протестирован на автобане. URL : <https://car.ru/news/automobili/102514-gibridnyiy-ford-explorer-na-maksimalnoy-skorosti-protestirovan-na-avtobane/>
17. Фейслифтинговый Skoda Kodiaq 2021 года заметили с «обманчивым» камуфляжем. URL : <https://car.ru/news/automobili/102438-feysliftingovyiy-skoda-kodiaq-2021-goda-zametili-s-obmanchivym-kamuflyazhem/>
18. Инновационный электромобиль от Mercedes-Benz почти раскрыт. URL : <https://car.ru/news/brandnew/102417-innovatsionnyiy-eielektromobil-ot-mercedes-benz-pochti-raskryit/>
19. «Авто для всего на свете» Kia Habaniro выехал на дорожные тесты. URL : <https://car.ru/news/brandnew/102404-avto-dlya-vsego-na-svete-kia-habaniro-vyiehal-na-dorozhnyie-testyi/>
20. Fisker Ocean получит передовые автономные технологии. URL : <https://car.ru/news/brandnew/102318-fisker-ocean-poluchit-peredovyye-avtonomnyie-tehnologii/>
21. Приклады радіопередач на тему війни. URL : <https://skrynia.newmedia.zp.ua/?p=591>
22. Видатна людина в історії журналістики XX століття Юліус Фучик. URL : <https://skrynia.newmedia.zp.ua/?p=596>.

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я Шевцов Олег Вікторович , студент 4 курсу, форми навчання денної, факультету журналістики, спеціальність «Журналістика», адреса електронної пошти braznicu452@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Російсько-українська війна у матеріалах інформаційно-аналітичних жанрів на радіо» відповідає вимогам академічної визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (керівник проєкту) _____

ABSTRACT

Modern radio broadcasting is one of the important factors in the formation of the national information space and its protection from anti-Ukrainian interference by hostile information and propaganda influences. While opposing political forces compete with each other to influence society, the impartiality, balance and sense of responsibility of media workers create a certain capital of trust on the part of the audience. As E. Hansen emphasizes, the fact that journalists traditionally work as gatekeepers has long become "one of the pillars of social control in democratic societies" .

Commercialization of the ether and fragmentation of the information flow contribute to the emergence of factors dangerous to society. However, state independence, self-sufficient value and a high level of culture are the humanistic minimum of the Ukrainian national idea, which constantly generates radio journalism in the minds of Ukrainians. Soviet workers in today's conditions are characterized by a constructive state-building position, civic consciousness, and the understanding that every word spoken on the air plays an important role not only for our society, but also for the entire international community.

The *relevance* of the topic of the work is due to the fact that the urgent challenge for radio journalists is to strengthen citizens' statist thinking as national, humane and democratic.

The *method* of qualification work is the creation of an author's journalistic product (Internet publications about radio) based on the analysis of theory, as well as the knowledge and practical skills acquired during training.